

1a edició, març, 2008

Aquesta obra ha estat publicada amb una subvenció de la Direcció General del Libro, Archivos y Bibliotecas del Ministerio de Cultura per al seu préstec públic en Biblioteques Públiques, de conformitat amb allò previst a l'article 37.2 de la Llei de Propietat Intel·lectual.

© Del text, 2008

Jordi Sierra i Fabra

Traducció de Maria Quiles Ruiz

© D'aquesta edició, 2008

Perifèric Edicions

C. Sèquia de Montcada, 13

46470 Catarroja (València)

Tel. 609 426 131

Fax: 961 270 038

e-mail: periferic@periferic.es

web: www.periferic.es

Disseny col·lecció: El gos pigall, SL

Maquetació: José María de Gracia Bonache

Impressió: Romanyà-Valls

ISBN: 978-84-935498-6-2

Dipòsit Legal: B-10.856-2008

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda, emmagatzemada o transmesa, de cap manera ni per cap mitjà, sense l'autorització prèvia i escrita de l'editor, tret de les citacions en revistes, diaris o llibres si se n'esmenta la procedència.

Les ales del sol

Jordi Sierra i Fabra

perifèric
edicions

Pròleg

I en obrir els ulls, va veure la resplendor.

Era la primera llum, encara tènue, encara difusa, la que l'acabava de despertar, com cada matí. I també com cada matí, a pesar que les ombres dominaven el seu entorn amb més força que la claredat, va mirar en primer lloc l'home negre del sostre del barracó. Després li va somriure.

—Hola, Johnny —va murmurar.

L'escrostonament no es va moure; va romandre estàtic allà dalt, com el reflex d'un somni imaginari.

Ni tan sols ell sabia que Yu era el seu amic secret. El xic es va alçar d'un bot, en silenci, amb la llarga pràctica exercitada dia rere dia, i va passar per damunt dels cossos de les seues germanes. Son pare i sa mare dormien al caient del nou dia.

La mateixa escena de sempre, assaonada cada alba amb una nova esperança.

Els seus peus descalços es van moure amb l'agilitat d'un ximpanzé. Va eixir fora del barracó, on s'amuntegaven més de setanta persones, comptant-hi els últims refugiats que havien arribat dos dies abans. Quan va estar fora, es va rascar per damunt de la camiseta bruta i va buscar la possible presència d'una xinxa, i després va arrancar a córrer pel carreró polegós i ressec. Era l'únic moment en

què se sentia sol i sempre li semblava molt especial, com si ell fóra l'únic habitant del camp. Després, tot es feia més difícil: caminar, respirar i, fins i tot, somriure.

I a Yu li agradava somriure.

La infermera, la senyora Potts, li havia dit el primer dia que el seu somriure era molt contagiós.

Va córrer pel carreró on vivia, el qual anomenaven eufemísticament *Avinguda de la Llum*, perquè el sol hi donava de ple quan arribava al seu zenit, i va anar acostant-se al seu objectiu en una breu carrera. No estava lluny dels filats. En realitat, dins el camp res no estava lluny, de manera que va arribar ràpidament a la seua destinació. Com cada matí també, es va pegar al primer, va ficar els dits pels rombes de la reixeta metàl·lica i va aproximar els ulls al que constituïa el límit del seu món.

Yu no va mirar el segon filat, ni es va fixar en l'altura de cinc metres que tenia el primer, al qual seguia apegat. Tampoc no va mirar a dreta i esquerra, en direcció a les dues torres de vigilància. Només formaven part del paisatge en determinades ocasions. I no mai, sens dubte, a l'alba.

L'alba era l'instant de la llibertat.

La màxima il·lusió.

Va centrar la seua mirada en la muntanya, distant, retallada amb suau perfecció sobre la línia llunyana de l'horitzó. A la seua esquena, la resplendor del dia apartava la nit de manera impetuosa, tot i que solemne. Per davant, aqueix dia era presagi i també certesa. Si res no fallava mai, si es podia confiar en alguna cosa, era que cada matí ell estaria allí.

El sol.

Yu va esperar. La cita era com màgica, i no per coneguda, cada dia, era igual o repetida, monòtona o vulgar. Sa

mare li havia dit que aquell sol era el mateix que el de l'aldea, que encara recordava a pesar del pas del temps. I també era el mateix que il·luminava la resta del món, el gran món.

Fins i tot, Austràlia.

Perquè el sol era el més lliure dels prodigis de la naturalesa, el més viu, el més poderós i el més fort. Sa mare li havia dit que hi era allí molt abans que arribaren ells, i que hi seguiria molt després d'haver-se'n anat. Sens dubte no es referia a ells mateixos o als refugiats del camp. Es referia als humans, a tots.

És clar que això, per a Yu, era massa profund. Li satisfia saber que el sol, de la mateixa manera que la taca negra amb forma d'home del sostre del barracó, era el seu amic.

Va esperar.

No massa. Els minuts es van fer parrup; el silenci, música; la calma, pau. La resplendor era cada vegada major; les ombres, menors. La simfonia de colors va créixer i s'apoderava d'un món que semblava esperar-la per a despertar. El cel va deixar de ser fosc i es va tornar roig i groc, blanc i, de nou, blau, encara que aquesta vegada molt més clar. Els ulls de Yu travessaven el buit del filat i se centaven en el punt pel qual despuntaria l'astre rei.

Li haguera agradat veure'l des de l'altre costat dels dos filats, sense barreres ni fronteres.

Com en la seua aldea.

Allà on estiguera, perquè ja no ho sabia.

Va contenir la respiració en aparèixer el primer indicatiu de més lluminositat. Allí estava, per fi, fidel a la seua cita. Despuntava amb la mateixa lentitud majestuosa de sempre, inalterable i solemne. Era bell el seu elegant despertar, que emergia de la terra per a convertir-se en el seu guia.

Més i més.

Els ulls de Yu es van omplir d'ell. Si el sol era un tot celestial, els seus ulls ara eren dues llunes, grans i plenes. Lentament, molt lentament, el miracle es va produir. El sol es va obrir pas entre l'última presó i va acabar surant-hi per damunt.

Desplegant les ales.

S'havia fet clar, ja era de dia. Prompte el Gran Déu sobrevolaria els filats, simbolitzant la llibertat, l'esperança.

Yu va tancar els ulls.

I va sentir les ales del sol al seu cor.

DIA 972

1

A l'exterior del barracó, compartint el mínim espai amb les altres persones que es movien per allí, sa mare llavava les seues dues germanes, els fregava el cos amb empenta i sense malbaratar ni una gota d'aigua del gibrell. Yu ni tan sols s'imaginava que haguera tardat tant, encara que va estar en el filat fins molt després que el sol s'enlairara, i es distanciara més i més de la terra.

Hi havia aigua, tota una novetat, i el repartiment s'havia fet molt a primera hora.

O potser sa mare s'havia barallat per l'aigua. Era una dona amb caràcter.

Ho va demostrar tan bon punt el va veure.

—Yu, una altra vegada! Et donaré una pallissa, gandul! Es pot saber on vas i d'on vénis tot el dia? Què has estat fent a aquestes hores?

No sabia per què s'enfadava. No podia anar molt lluny.

—He anat a la porta principal –va mentir–, per si veia algun cotxe.

La dona va intentar agafar-lo, però Yu es va escapolar amb agilitat. Tai Xi i Lin Li, nues al gibrell, es van posar a

riure. Sa mare no volia que s'acostara al filat per les torres, perquè deia que mirar a l'altre costat era tan dolent com mirar als ulls del vell Tui, que els tenia blancs i del revés, per la qual cosa Yu imaginava que sempre es veia els seus propis pensaments.

Els pensaments del vell Tui devien ser molt roïns, perquè estaven plens de guerres: contra els francesos, contra els americans, contra els germans del sud.

És clar que això havia sigut molt lluny, a casa, i feia molt, molt de temps.

—Hauries de banyar-te! —va cridar sa mare que va desistir d'atrapar-lo—. Estàs tan brut que prompte tindràs una segona pell!

—Ho vaig fer la setmana passada! —va protestar ell—. I ja saps que no m'agrada que em banyes tu, ací enmig! Jo no sóc com elles!

Tai Xi i Lin Li van traure-li la llengua i es van posar a riure de nou. Yu les va ignorar. Com totes les xiquetes xicotetes, eren molt babaues, a pesar que fera dos dies que la més gran havia fet ja els set anys.

—Fes alguna cosa de profit —va dir la dona—. Després comences a donar voltes per ací i ja no et veig. Mira si ton pare encara dorm.

Yu va entrar en el barracó dispost a no acréixer les habituals empipades de sa mare. Estava segur que era la dona que més cridava a tot el camp. La dependència es trobava ara mig buida, tot i que alguns llits, hamaques o estores encara les ocupaven ancians i ancianes, xiquets i xiquetes, i els reticents a abandonar la posició horitzontal ja que, al cap i a la fi, com cada dia, no hi havia res a fer. Va arribar fins a la breu zona que ocupava la seua família i va saludar el negre del sostre alçant la mà lleugerament. De dia no parlava amb Johnny. No volia que ningú més el descobri-

ra. Son pare dormia de bocaterrosa a la màrfega, vestit amb uns pantalons curts, el tors nu i el rostre mirant cap a ell. En terra, just entre les dues màrfegues que els corresponien, estava la seua iaia, amb els ulls oberts, com sempre.

Per què els ancians eren tan estanyts?

—Papà.

El va moure lleugerament. Son pare va esbufegar, estava quasi despert o en meitat d'un somni feliç. Yu va mirar la silueta negra del sostre i després de comprovar a dreta i esquerra que ningú li prestava cap atenció, va mussitar:

—Anem-hi, Johnny, ajuda'm.

La imatge fantàstica ho va fer. Son pare es va rebolcar en el jaç i va girar sobre si mateix, encara amb els ulls tancats, fins que va quedar boca per amunt. Va respirar un parell de vegades amb força i va acabar integrant-se en el món dels conscients. Es va trobar amb el rostre redó del seu fill.

—Mamà volia saber si estaves despert.

—No ho estava —va dir ell.

Però no es va mostrar enfadat.

—Quan aniràs a l'oficina? —va preguntar Yu sense ocultar-ne l'ansietat.

—Aquest matí.

—Podré anar amb tu?

—Per què t'agrada tant entrar en aqueix lloc?

—Ja ho saps.

—No, no ho sé. També t'agrada mirar els cotxes i mai no has pujat a un. En aqueixa oficina solament hi ha gent i papers, tristesa i por.

—Però és... diferent.

—Diferent de què?

—Hi ha taules boniques, cadires de fusta, objectes estranys, aqueixos aparells d'aspes que fan aire.

—Ventiladors –va apuntar son pare.

—Ventiladors –va repetir ell erròniament, i després d'arronsar-se de muscles amb un innocent somriure d'aflicció, hi va afegir–: No hi ha molt a fer ací, veritat?

L'home es va incorporar. Va posar una mà sobre el cap del seu fill i li va desfer el cabell. Després va amagar el seu rostre entre les mans i, quan les va retirar, Yu hi va veure el corcó de l'abatiment. El corcó feia que, dia a dia, les ulleres de son pare es feren més grans i profundes. Temia que un dia el corcó li travessara el cap, o que li tornara la mirada del revés, com al vell Tui.

Tal vegada, si abans no se n'anaven d'allí...

Un nou dia, una nova oportunitat.

—Hi ha aigua –li va informar Yu–. Mamà està llavant les xiquetes.

—Són les teues germanes –li va retraure ell.

—Sí, bé –va dir Yu sense comprometre's a res.

Son pare es va alçar de la màrrega. Va fer una ullada rutinària a la dona estesa en terra, sobre una estoreta, amb els ulls oberts, i després va iniciar una marxa pausada en direcció a l'eixida. Quasi a la porta, Yu el va agafar de la mà.

Així va ser com van eixir junts a la llum del sol.

Després de tot, tenir pare era quasi un motiu d'orgull.

2

L'Avinguda de la Llum ja s'havia poblat de gent. Tots els esforços, tots els treballs pesats, del tipus que foren, es duïen a terme al començament i al final del dia, per estalviar forces evitant el càstig del sol. A dreta i esquerra, pels carrerons perpendiculars, al llarg i ample d'aquell xicotet univers tancat pels filats, els refugiats es movien amb les emocions guardades. Rostres famèlics, xiquets nus, ancians de mirada perduda, tots col·laboraven en la simfonia diària de la supervivència.

Aquell semblava ser un bon matí, amb més moviment, més veus. La paraula *aigua* corria de boca en boca. No faltaven crits.

El pare de Yu es va detenir al peu del barracó. El xiquet va apreciar la descàrrega d'intensitat sobtada en el contacte amb la seua mà. El va mirar i després va seguir el rastre dels seus ulls fins que va trobar el motiu d'aquella reacció. Els dos homes s'acostaven. Potser, fins i tot, els estigueren esperant.

—Bon dia, Hu Dong —va saludar el primer. El segon no va dir res. Es va limitar a somriure mentre movia el cap. Va creuar els dos braços sobre el pit.

—Què vols, Hu Gu Yen? —va preguntar el pare de Yu en un to insípid.

—Saps el que vull. No cal repetir les coses.

—Jo no tinc res. Què més puc donar-te, dis-me? La meua sang?

—La paguen bé —va considerar Hu Gu Yen—. Aquests dies han arribat molts compatriotes i en pèssimes condicions.

—Ves te'n —va demanar Hu Dong.

No li van fer cas. El que semblava portar la veu cantant va deixar de mirar-lo directament per a posar els ulls sobre Yu. I va somriure també.

—Tens uns fills magnífics, Hu Dong —digué amb suavitat—. Les altres dos són xiquetes, veritat? Et queden tres en total? Pots considerar-te un home afortunat.

Va fer gest d'anar a acariciar Yu. El xiquet va apartar el cap i, al mateix temps, son pare es va moure a un costat, i així l'obligava a situar-se'n al darrere.

—No temptes la sort, Hu Gu Yen —va advertir el pare de Yu—. Ja he matat una vegada i tornaré a fer-ho si algú s'acosta als meus. Ara marxa't, busca't uns altres «contribuents». Sou el pitjor d'aquest lloc.

Yu va traure el cap per darrere de son pare per a mirar el capitost de la màfia local. En aqueix moment, va escoltar el seu nom en un to autoritari que coneixia àmpliament bé.

—Yu, vine ací!

Va girar el cap a la dreta. Sa mare estava allí, amb una mà damunt el muscle de cada una de les germanes. Les dues xiquetes continuaven despullades, netes, amb el cabell humit. De mala gana, molt lentament, es va dirigir cap a elles.

—Passeu a dins —va ordenar la dona a les seues filles.

—Escolta, Hu Dong –va dir Hu Gu Yen, igual de lentament i en un to que volia ser amigable i protector—. Tu aconseguiràs anar-te'n d'ací, clar que sí. No dic que serà la setmana que ve, o d'ací a un mes, o un any, però te n'aniràs. Nosaltres, en canvi... Ens deportaran, tornarem allí. Tenim necessitats, comprens? Hem d'ajudar-nos els uns als altres, començant per ací. Jo et protegisc i tu em dones una mà, aqueix és el tracte. Va, quin és el teu problema, amic?

Yu es va trobar sa mare al damunt abans del que espera.

—Tu, cap a dins –li va ordenar la dona.

—Mamà!

Va sonar un esclafit. La bufetada va impactar en la seua galta esquerra. No va oposar més resistència. Va pujar els tres escalons. L'últim que va escoltar de la conversació va ser que son pare deia:

—Què faràs? Cremaràs el meu barracó amb tot el món dins, com la setmana passada?

Les seues germanes miraven per la finestra sense vidre, protegida per un plàstic brut. Lin Li, la xicoteta, li va mostrar un somriure en el qual faltaven algunes dents.

—T'ha pegat una bufetada –va confirmar.

—I jo te'n puc pegar una a tu –la va amenaçar ell.

—Li ho diré a mamà.

—Però la bufetada ja no te la llevarà ningú.

Lin Li va considerar l'aspecte negatiu del tema i va optar per no continuar.

Tai Xi estava seriosa. Al seu rostre es dibuixada una angoixa creixent. Yu sabia el motiu: la violència. Qualsevol classe de violència l'espantava. I havia desenvolupat un sisé sentit que n'advertia la presència, real o continguda, immediata o futura.

—Li faran mal a papà? —va preguntar la xiqueta.

Yu es va situar al seu costat. Es fixà en l'esquena de son pare i els rostres dels dos homes. Sa mare seguia al mateix lloc, esvaïda la seua força, perduda la seua energia i la cara travessada per rius d'inquietud.

—Papà sap cuidar-se —va dir Yu amb orgull—. És que no ho ha demostrat?

Tai Xi ja no va respondre. Els tres van assistir als segons finals de la conversació exterior. Hu Gu Yen i el seu company van iniciar la retirada. Va semblar que el primer feia una advertència a son pare, l'apuntava amb el dit índex de la mà dreta mentre el movia de dalt a baix. Ell va fer la impressió que els comminava. Aqueix va ser el final. Es van allunyar movent-se amb petulància, provocant mirades de por i recel al seu pas, rient-se amb ostentació.

Yu va veure com sa mare s'acostava a son pare. El va abraçar per la cintura i ell la va besar en el cap aprofitant que era lleugerament més alt que ella. Els segons els van abrigar i van fer renàixer la calma.

Finalment, els dos van entrar en el barracó.